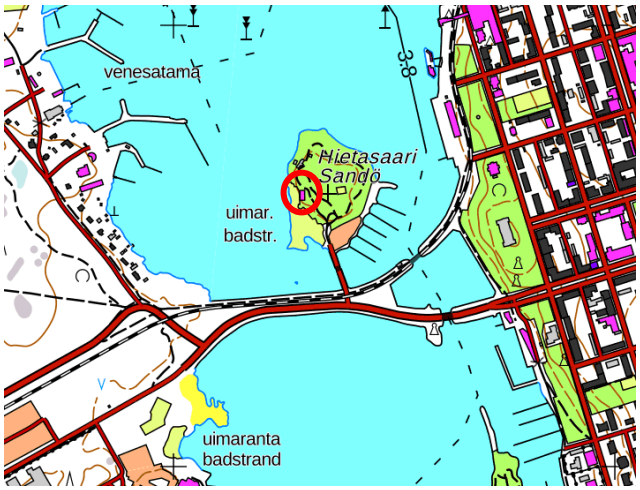
HIETASAAREN KAHVILA/HUOLTORAKENNUKSEN RAKENNUSINVENTOINTI

Kaavoitusarkkitehti Anne Majaneva 10.4.2026

Hietasaaren kahvila/huoltorakennus 2025.
Kuva: Emma Widd

Rakennuksen sijainti MML:n karttapohjalla.

Nimi	Hietasaaren kahvila/huoltorakennus
Kunta	Vaasa
Kaupunginosa	Hietasaari keskustan ja Vaskiluodon välissä
Kiinteistönumero	905-403-123-25
Osoite	Sininen tie 8a
Kohdetyyppi	ravintolarakennus (kiinteistörekisterissä: muut kokoontumisrakennukset)
Rakennusten lkm	1
Inventoinnin ajankohta	maaliskuu 2026
Suunnitteluvuosi	1937
Suunnittelija	Ingvald Serenius, kaupunginarkkitehti
Valmistumisvuosi	1938 (lopputarkastus)
Laajuus	245 k-m2 (kiinteistörekisterissä)
Runkomateriaali	Betoni (kellari), tiili (maanpäälliset osat)
Ulkoverhous	Rappaus, maali
Väritys	Valkoiset seinät, tummanruskea katto, ovet ja ikkunat, vaaleanharmaa sokkeli osassa rakennusta
Kattomuoto ja -materiaali	Loiva pulpettipeltikatto rakennuksessa, terassilla valokate
Merkittävimmät muutos- ja korjaustyöt	- 1965 sisäiset muutokset kahvilatiloissa, terassin kattaminen - 1998 muutoksia pukuhuonetiloissa ja kahvilan takatiloissa - 2022 terassin laajennus, iv-remontti, keittiön laajennus ja muuttaminen ravintolakeittiöksi ja varastotilaksi
Kunto	12.3.2026 Tyydyttävä: jonkin verran veden ja kosteuden aiheuttamia vaurioita erityisesti ulkoseinissä ja pesutiloissa. Keittiö muuten hyvässä kunnossa, mutta ns. takakeittiössä kosteusvaurio.

Kuvaus

Kahvila/huoltorakennus on Vaasan kaupungin omistuksessa ja sitä vuokrataan yrittäjille, jotka pyörittävät Hietasaari Beach Club -nimistä ravintolatoimintaa. Rakennus sijaitsee Hietasaaren länsirannalla rinteessä siten, että sen ylempi kerros avautuu itään ja alempi kerros länteen rannalle. Rakennuksen ylemmässä kerroksessa on keittiö- ja varastotiloja. Kerroksen länsipuolella on katettu terassi, jolla on asiakaspaikkoja. Myös rinteessä rakennuksen eteläpuolella on terassitilaa asiakaspaikkoineen. Alemmassa kerroksessa on pukuhuone-, pesu- ja wc-tiloja sekä muita huoltotiloja.

Rakennuksen alempi kerros on rakennettu betonista ja ylempi kerros tiilestä. Ylempi kerros muodostaa pienen suojaavan lipan alemman kerroksen sisäänkäynneille. Ylemmän kerroksen terassia kiertää betoninen kaide, jonka alareunassa on kapeita vedenpoistoaukkoja. Kattomuodot ovat loivia pulpettikattoja. Terassin katto on 1960-luvulta ja teräsrakenteinen, kate on muovia. Alempi etelärinteessä sijaitseva kattamaton terassi on myöhempi lisäys, ja se on rakennettu puusta. Rakennuksen alkuperäinen väri on ollut valokuvien perusteella valkoinen, kuten nykyään. Välillä sen väritys on ollut keltainen / ruskea.

Historia

Ravintolan rakentamisesta Hietasaareen keskusteltiin 1900-luvun alun vuosikymmeninä paljon. Vuonna 1938 kaupunginvaltuuston kokouksen liitteestä ilmenee, että keskustelu oli jokavuotista. Ravintolarakennuksen lisäksi Hietasaareen kaivattiin leikkikenttää lapsille ja tenniskenttiä verkkopelaajille. Valtuutettujen ja lautakuntien toiveet olivat kuitenkin niin vastakkaisia, että asia jätettiin vuodesta toiseen toistuvasti pöydälle. Vuonna 1938 päätettiin kuitenkin järjestää Hietasaaren kehittämisestä aatekilpailu. Kilpailuehdotuksissa viitataan ravintolarakennuksen laajentamiseen.

Alkuperäiset piirustukset on laatinut kaupunginarkkitehti Ingvald Serenius, ja ne on päivätty 16.9.1937. Piirustuksiin on kirjattu myös lopputarkastuksen päivämäärä 6.8.1938. Rakennus sijoitettiin uimalaitoksen viereen saaren länsirannalle. Piirustuksista ilmenee, että ylemmässä kerroksessa oli keittiö ja kahvila, ja päädyssä kaksi pientä wc:tä, joihin oli kulku ulkoa. Sisäänkäynnit keittiöön ja kahvilaan olivat rakennuksen päädyistä. Terassi oli kattamaton ja se toimi myös uintitapahtumien katsomona. Alemmassa kerroksessa oli suuret pukuhuoneet miehille ja naisille, sekä varastotiloja.

Rakennus edustaa käytännönläheistä funktionalismia, kuten monet muutkin Sereniuksen 30-luvun suunnitelmat. Myöhemmät lisäykset, kuten terassin kattaminen ja alempi terassi, ovat hämärtäneet rakennuksen alkuperäistä linjakkuutta.

Vuosina 1961–69 Hietasaaressa toimi leirintäalue. Kahvila/huoltorakennus toimi tällöin leirintäaluetta palvelevana rakennuksena. Vuodelle 1965 päivätyt muutospiirustukset kertovat, että silloin rakennuksen terassi sai katteen, keittiötä laajennettiin kahvilan puolelle, ja sisäänkäynnit ylempään kerrokseen siirrettiin rakennuksen pitkälle sivulle. Kahvilatilaan sijoitettiin pieni toimistohuone. Leirintäalueen toimintaa tukemaan saarelle rakennettiin myös suihkutilat, keittokatos ja erillinen käymälärakennus.

Vuonna 1982 valmistui saaren käyttösuunnitelma, jonka pohjalta saarella tehtiin monia uudistustöitä. Myös kahvilarakennus päätettiin peruskorjata. Vuodelle 1998 päivätyt piirustukset kertovat, että alempaan kerrokseen rakennettiin uudet wc-tilat ja saunavaraus, ja ylemmän kerroksen pienet wc:t yhdistettiin yhdeksi ja muutettiin henkilökunnan käyttöön. Toimistohuoneesta tehtiin varasto ja sisätiloissa alempaan kerrokseen kulkevat portaat purettiin ja muutettiin varastotilaksi.

Vuonna 2022 valmistuivat uusimmat uudistustyöt. Rakennuksessa tehtiin iv-remontti, ja keittiö sekä myyntitila laajennettiin lähes koko ylemmän kerroksen kokoiseksi. Asiakaspaikat siirtyivät kokonaan terassille ja uudelle terassin laajennukselle. Rakennus maalattiin valkoiseksi.

Ympäristö ja pihapiiri

Hietasaari sijaitsee Vaasan keskustan ja Vaskiluodon välisen sillan varrella. Hietasaari on pieni, puistomainen saari, jossa on vapaa-ajan palveluita. Hietasaaressa on kaupungin virallinen uimaranta, pienvenesatama, avantouimaseuran sauna- ja pesutilarakennus laitureineen, koripallokenttä, tapahtuma-aukio ja esiintymislava, matonpesupaikka sekä pysäköintialue. Saaren koko on noin 4,4 hehtaaria.

Kahvilarakennuksen keittiöosan edustalla on muutama henkilökunnalle varattu pysäköintipaikka. Jäteastiat on koottu rakennuksen pohjoispään tuntumaan. Rakennuksen eteläpuolelta pääsee portaita pitkin alemmalle terassitasolle. Myös pohjoispäädyssä on ulkoportaat.

Asemakaava

Hietasaaressa on voimassa Vaasan kaupungin ensimmäinen Setterbergin asemakaava, jossa ei ole annettu määräyksiä saarelle. Saari on piirretty puistomaisena alueena. Alueen asemakaavaa uudistetaan parhaillaan (ak1123 Hietasaari ja Sisäsatama). Hietasaaren osalta tavoitteena on edelleen saaren monipuolinen virkistyskäyttö.

Kirjalliset lähteet

Hietasaaren kulttuuriympäristöselvitys, Vaasan kaupunki kaavoitus 2021

Rakennusvalvonnan piirustusarkisto

LIITTEET: valokuvia ja piirustuksia

Kulttuurihistorialliset arvot

Laki rakennusperinnön suojelemisesta määrittelee perusteet rakennuksen merkittävyyden arvioinnille. Perusteet ovat seuraavat:

> 1) harvinaisuus tai ainutlaatuisuus (harvinaisuus);
> 2) historiallinen tyypillisyys alueelle (tyypillisyys);
> 3) aluetta tai tiettyä aikaa kuvaavat tyypilliset piirteet (edustavuus);
> 4) alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin tai tyylin ilmeneminen ja jatkuminen (alkuperäisyys);
> 5) merkitys historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena tai siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (historiallinen todistusvoimaisuus);
> 6) näkyvissä olevat eri aikakausien rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Kohteen ei tarvitse täyttää kaikkia kohtia ollakseen suojelun arvoinen.

Hietasaaren kahvila/huoltorakennuksen arviointi em. periaatteiden mukaan:

1) **harvinaisuus**: Rakennus ei ole harvinainen tai ainutlaatuinen rakennustyyppinä tai arkkitehtuuriltaan, mutta sillä on sen ikään perustuvaa harvinaisuusarvoa.
2) **tyypillisyys**: Rakennus on tyypillinen aikakauden rakennus ja Vaasan kaupunginarkkitehti Sereniuksen tuotannossa, mutta ei erityisen hyvin kuvasta alueellista arkkitehtuuria tai ilmiötä.
3) **edustavuus**: Rakennus edustaa funktionalismia hyvin - vaaleat rapatut pinnat, selkeät tarkoituksenmukaiset muodot, ilmavuus ja auringon palvonta.
4) **alkuperäisyys**: Rakennuksesta on edelleen havaittavissa sen alkuperäinen arkkitehtuuri ja käyttötarkoitus.
5) **historiallinen todistusvoimaisuus**: Rakennus kertoo vapaa-aikaan panostamisesta 1930-luvulla kasvaneena ilmiönä. Myös rakennukseen tehdyt muutokset kertovat samasta ilmiöstä. Kesäkäyttöön rakennettu rakennus toimii edelleen vain kesäisin.
6) **historiallinen kerroksisuus**: Rakennuksessa on nähtävissä sekä rakentamisajankohdan että muutosajankohtien rakenteita ja tyylipiirteitä. Muutokset on tehty toiminnallisista syistä ja alkuperäiseen rakennukseen sopeutuen. Käytön historia ja jatkuvuus on rakennuksessa näkyvästi läsnä, kun rakennusta on käytetty kahvila-, keittiö- ja huoltorakennuksena koko sen olemassaolon ajan.

Rakennetun ympäristön arvottamisessa käytetään yleisesti kolmea toisiaan täydentävää kategoriaa: **rakennushistoriallista**, **historiallista** ja **maisemallista arvoa**. Nämä arvot muodostavat perustan kulttuuriympäristöjen suojelulle ja kaavoitukselle.

1) Rakennushistoriallinen arvo liittyy suoraan itse rakennukseen, sen rakenteisiin ja arkkitehtuuriin. Kohdetta leimaavat sen rakentamisajankohdalle ominaiset piirteet, rakennustapa tai tietty muutosajankohta. Rakennus edustaa hyvää tai ajalleen tyypillistä arkkitehtuurisuunnittelua. Rakennus voi olla hyvin säilynyt ja/tai rakennusteknisesti omaleimainen.
2) Historiallinen arvo kytkee rakennuksen tai alueen laajempaan historialliseen kontekstiin, tapahtumiin tai henkilöihin. Kohde kertoo menneestä toiminnasta, kuten maataloudesta, teollisuudesta tai asumisesta. Kohteessa on voinut säilyä maiseman ja rakennusten kulttuurihistoriallisia kerroksia, jotka kertovat menneisyydestä. Kohde voi olla säilynyt esimerkki tietystä ajanjaksosta.

3) Maisemallinen arvo liittyy kohteen asemaan ympäristössään ja sen visuaaliseen merkitykseen. Se voi liittyä rakennuksen merkitykseen pihapiirin tai laajemman maiseman (esim. kyläkuvan) osana, näyttävään sijaintiin (esim. tien varrella, mäellä), tai esteettisiin arvoihin, kuten puistoihin tai puutarhoihin.

Hietasaaren kahvila/huoltorakennuksen arviointi em. arvojen mukaan:

1) **Rakennushistoriallinen arvo:** Rakennus edustaa rakentamisajankohtansa ominaista rakentamistapaa ja hyvää arkkitehtisuunnittelua, ja se on muutoksista huolimatta kohtuullisen hyvin säilyttänyt ominaispiirteensä.
2) **Historiallinen arvo:** Rakennus kertoo nuoren itsenäisen Suomen vaurastumisesta ja kansalaisten terveelliseen vapaa-ajanviettoon kannustamisesta. Erityisen terveelliseksi liikunnaksi koettiin ulkoilmalajit juoksu, soutu, uinti ja hiihto. Ennen kuin uimahalleja alettiin rakentaa joka kuntaan ja kaupunkiin, luonnonvesiin rakennetut uimalaitokset olivat yleisiä. Hietalahden kahvila/huoltorakennus rakennettiin alun perin viereisen uimalaitoksen huoltorakennukseksi. Myös rakennuksen myöhemmät vaiheet kertovat kaupungin panostuksesta asukkaiden vapaa-ajan viettoon.
3) **Maisemallinen arvo:** Rakennus on sovitettu taitavasti rinteeseen ja se avautuu merelle ja Vaskiluodon sillalle. Rakennus on hyvin näkyvä osa Hietasaarta mereltä ja sillalta päin katsottuna.

Toimenpidesuositukset

Rakennukselle suositellaan suojelumerkintää, joka suojelee sen ulkoasun (sr-5). Toiminnan kannalta tarpeelliset muutokset sallitaan. Rakennusta voi laajentaa vähäisessä määrin itä- tai eteläpuolelle. Terasseja voi laajentaa. Suuremmat lisärakentamistarpeet suositellaan sijoitettavaksi uudisrakennukseen.

Kuva: Alfred Nyström SLS Finna. Sandö servicebyggnad 1937-1957

Kuva: Pohjanmaan museo / Hietasaari VaaKesk2871.
Ajoitus: todennäköisesti 1960-luvun loppu tai 1970-luvun alku.

Kuva: Sandö siminrättning (2011). Kai Martonen SLS finna.fi

Kuva: Maija Pakarinen. Hietasaaren kahvila/huoltorakennus kesäkuussa 2021. Kuvasta on poistettu tekoälyllä ihmiset.

Kuva: Hietasaari Beach clubin facebook-sivu, 01.08.2022.

Kuva: Mauri Pelkonen, Google maps kuvat, 2025.

Seuraavat kuvat: Anne Majaneva 12.3.2026.

Näkymä terassilta.

Julkisivu saaren puolella.

Julkisivua rannan puolella.

Kosteusvaurioita pohjoisjulkisivulla.

Näkymä katetulta terassilta pohjoiseen.

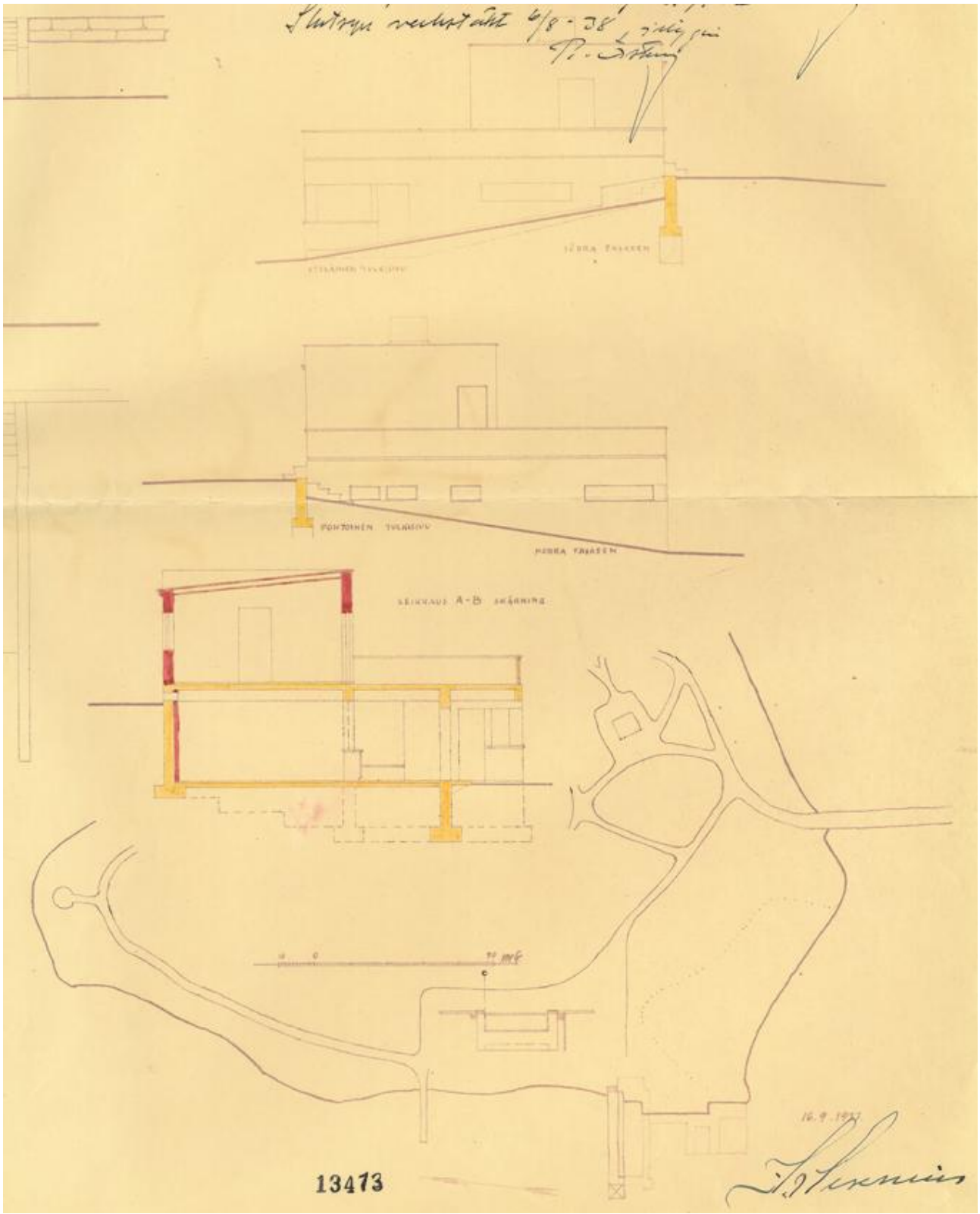

Keittiö- ja varastotilojen yksityiskohtia.

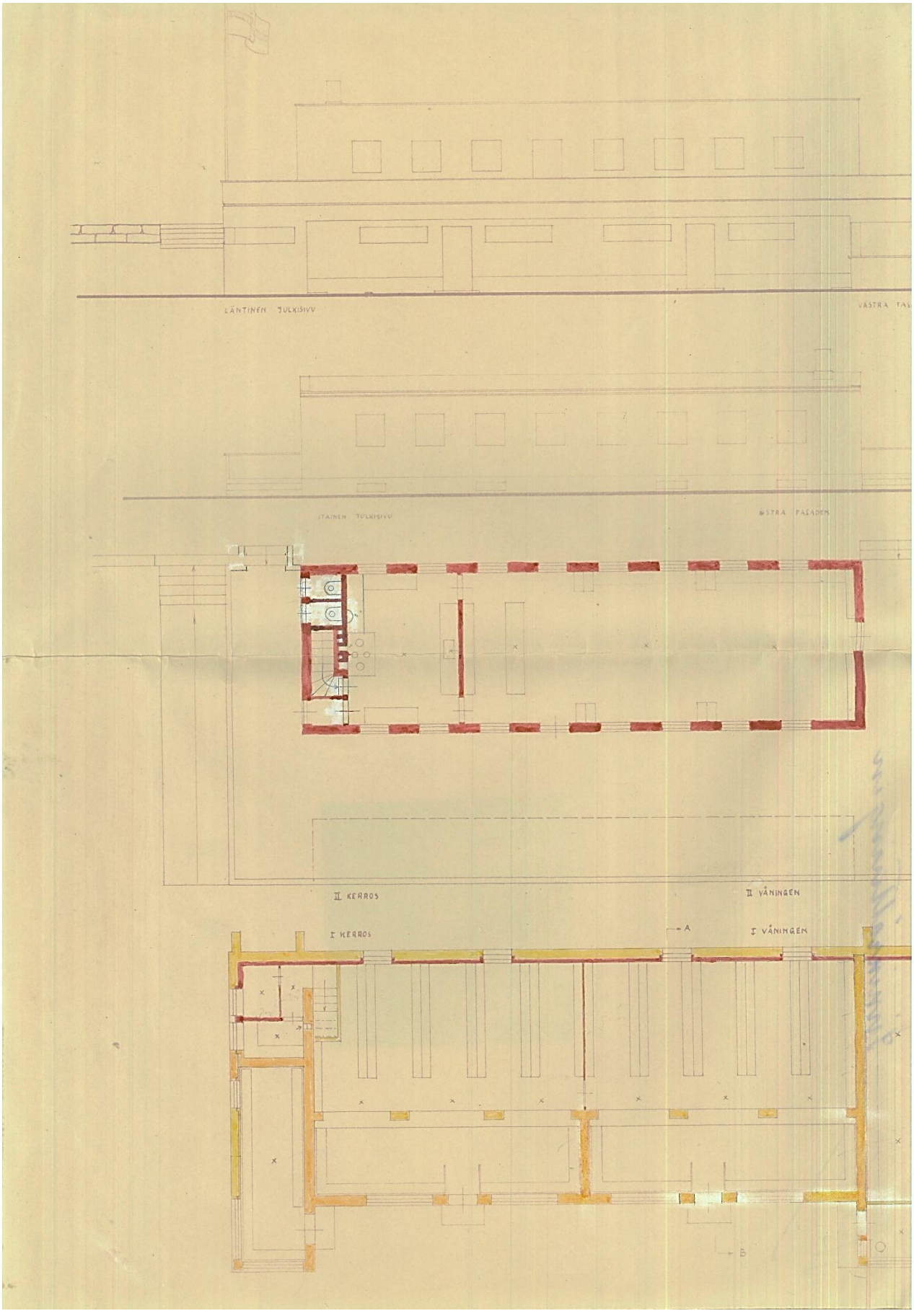

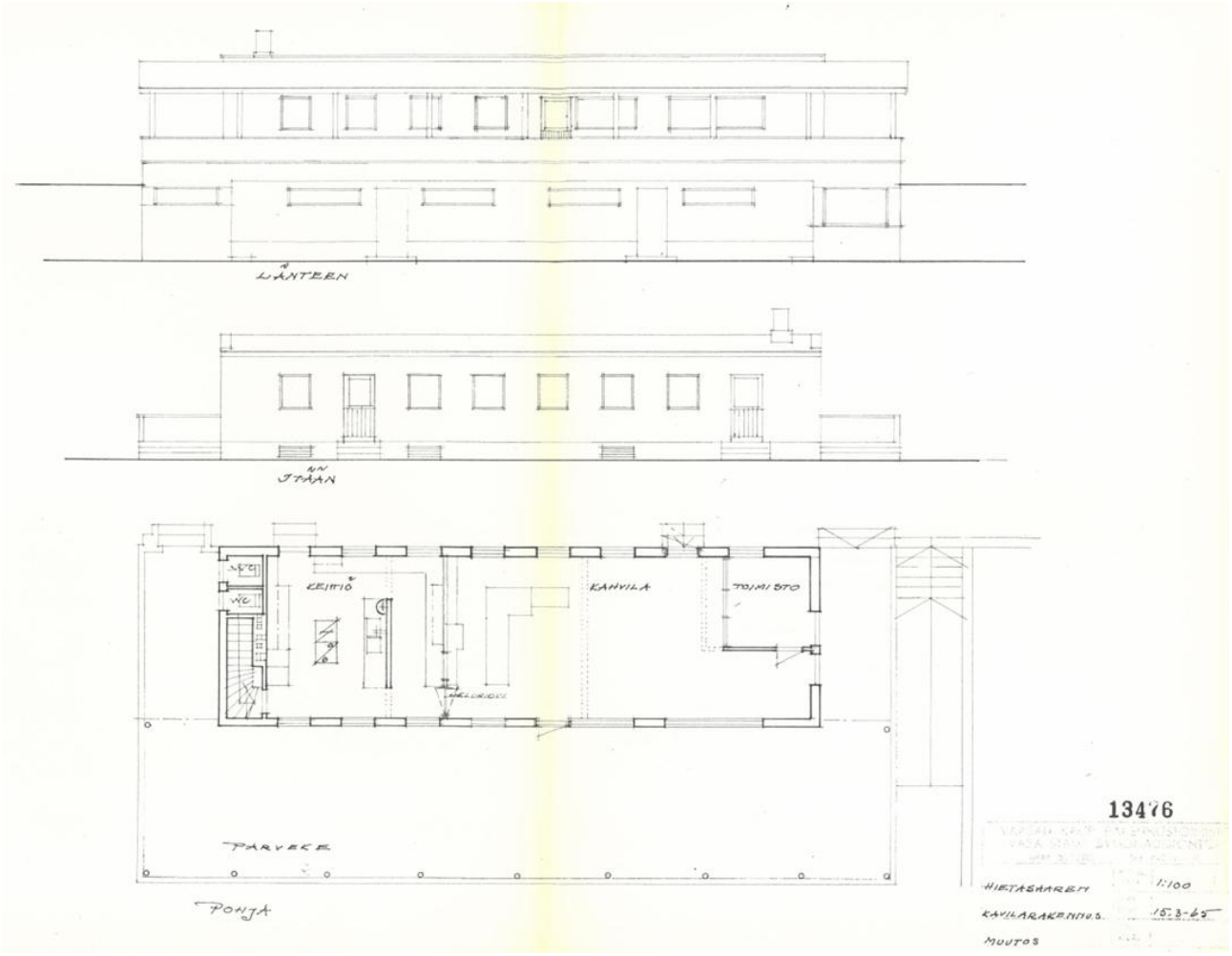

Pukuhuonetilojen yksityiskohtia.

ALKUPERÄISET PIIRUSTUKSET

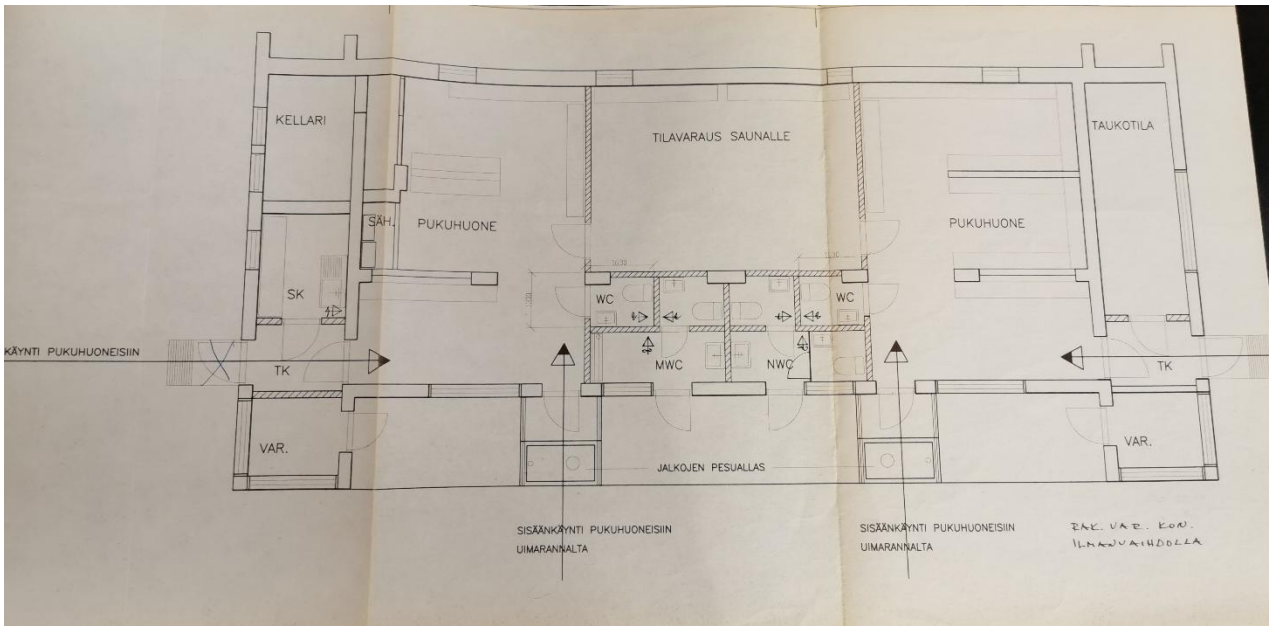

LÄNTINEN JULKISIVU
II KERROS
II VÅNINGEN
I KERROS
I VÅNINGEN
A
B

MUUTOSPIIRUSTUKSET VUODELTA 1965:

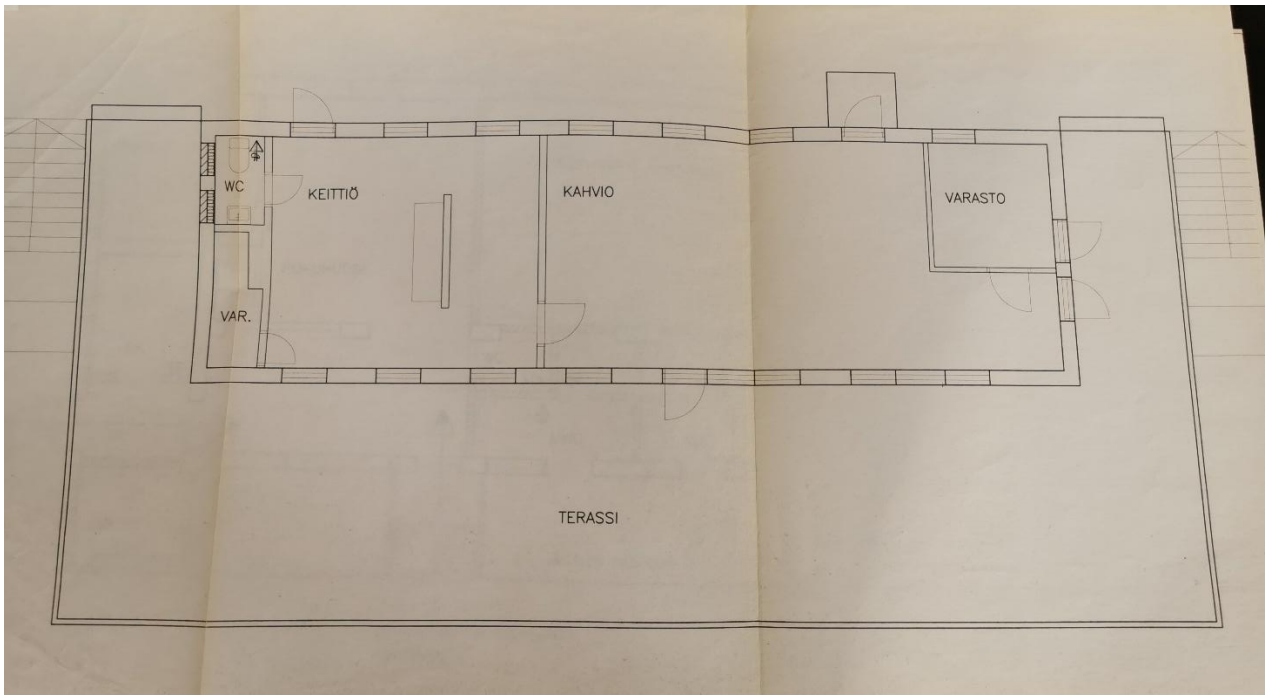

Keittiö laajennettu kahvilan puolelle, sisäänkäynnit siirretty pitkälle sivulle, terassi katettu. Toimistohuone kahvilatilan nurkkaan.

MUUTOSPIIRUSTUKSET V. 1998:

Uudet wc-tilat pohjakerroksessa.

Kahvilakerroksessa wc-tilojen ovet suljettu, ja muutettu yhdeksi wc:ksi johon kulku keittiöstä. Toimistohuoneesta varasto. Portaat alas pukuhuonekerrokseen poistettu ja muutettu varastotilaksi.

RAKENNUSLUPA 03/2022

MUUTOS RAVINTOLATILAKSI JA TERASSIN LAAJENNUS:

Selostus

Pääasiallinen rakennustoimenpide
Muu muutostyö

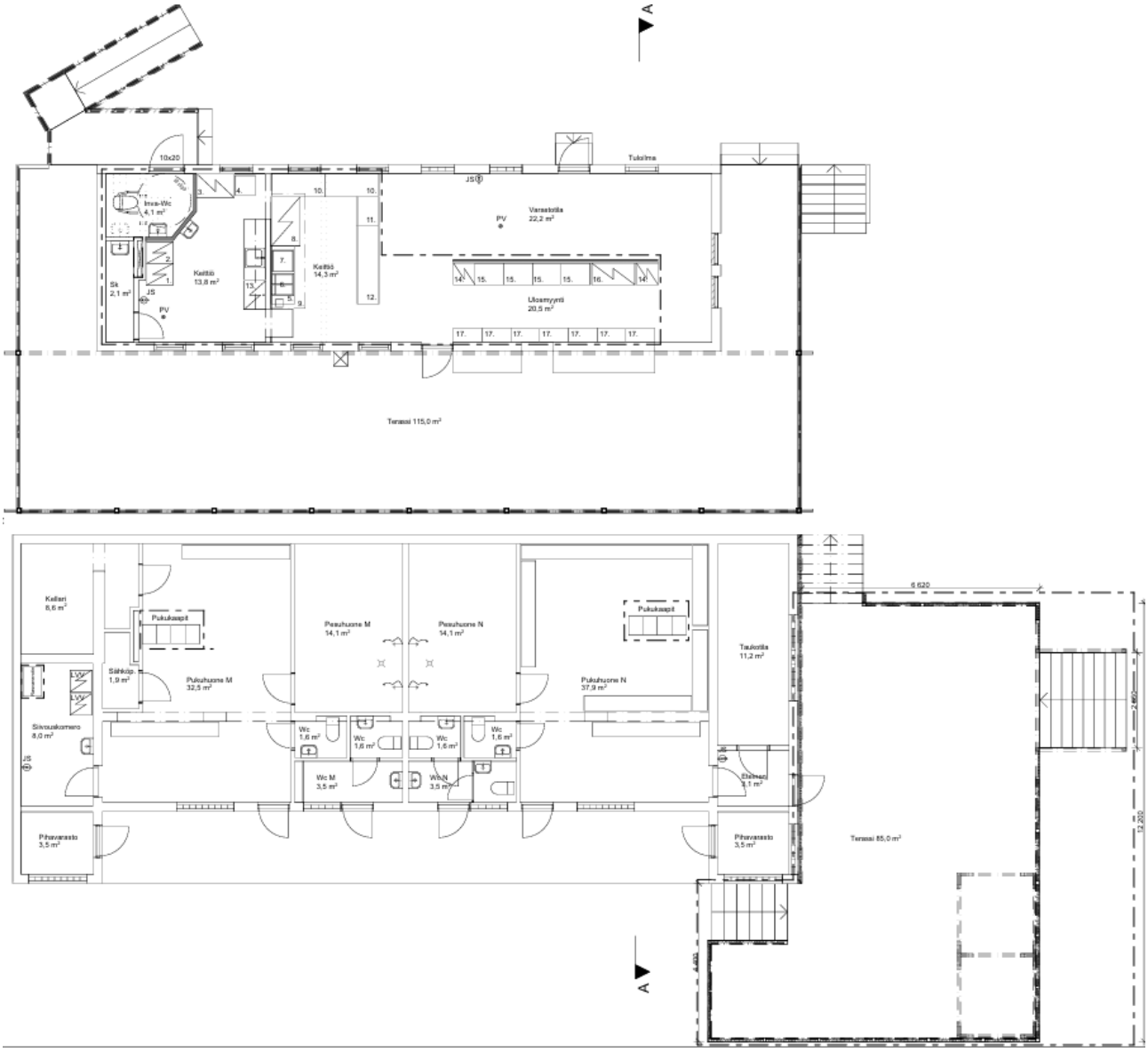
Lyhyt selostus rakennustoimenpiteistä
Hietasaari Beach Club, joka sijaitsee Vaasan kaupungin omistamassa kiinteistössä Hietasaaressa, toimii jatkossa kesäravintolana. Aiemmin tiloissa ei ole ollut varsinaista ravintolatoimintaa.

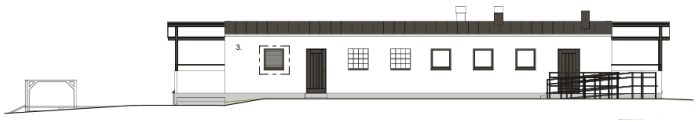
Poikkeukset

Hakija pyytää lupaa rakennustyön tai toimenpiteen aloittamiseen vakuutta vastaan ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman (MRL 144 §)

Perustelut toimenpiteen aloitusajankohdasta
Paikka pitäisi saada auki mahdollisimman aikaisessa vaiheessa keväällä.

Keittiö laajennettu, ja lisätty ulosmyyntitila. Henkilökunnan wc muutettu esteettömäksi ja sisäänkäynti siirretty ulos. Erillinen varastohuone purettu. Pukuhuoneisiin lisätty pukukaappeja. Uusi terassi.

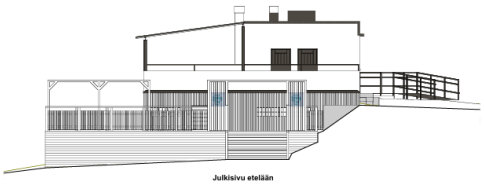

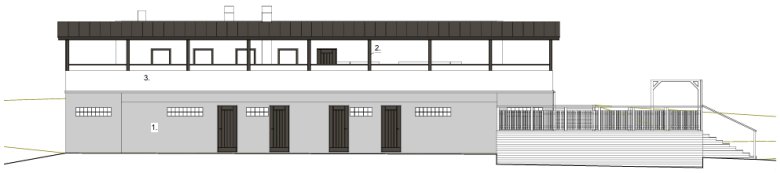
Julkisivu itään

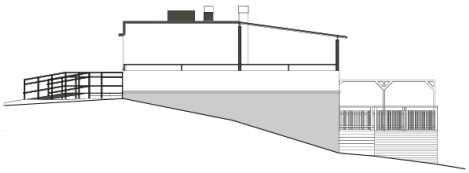
1. Tikkurila pro grey 1930 2. Tikkurila X497 Laava 3. Tikkurila F497 Paperi

Julkisivu etelään

Julkisivu länteen

Julkisivu pohjoiseen